

P7_TA(2011)0150

Islandi 2010. aasta eduaruanne

Euroopa Parlamendi 7. aprilli 2011. aasta resolutsioon Islandi 2010. aasta eduaruande kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2010. aasta määrust, millega Island lisatakse nende riikide nimekirja, kes saavad ELi ühinemiseelset abi, millega aidatakse kandidaatriikidel viia oma õigusaktid vastavusse Euroopa Liidu õigusega;
 - võttes arvesse komisjoni 24. veebruari 2010. aasta arvamust Islandi Euroopa Liidu liikmeks astumise avalduse kohta (SEK(2010)0153);
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 17. juuni 2010. aasta otsust alustada Islandiga ühinemisläbirääkimisi;
 - võttes arvesse ELi üldist seisukohta ja Islandi valitsuse üldist seisukohta, mis võeti vastu 27. juulil 2010. aastal toimunud ministrite kohtumisel, millega avati valitsustevaheline konverents Islandi ühinemise kohta Euroopa Liiduga;
 - võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Laiemisstrateegia ja peamised ülesanded aastatel 2010–2011” (KOM(2010)0660) ning 9. novembril 2010. aastal vastu võetud Islandi 2010. aasta eduaruannet;
 - võttes arvesse oma 26. novembri 2009. aasta resolutsiooni 2009. aasta laiemisstrateegia kohta, mis käsitleb Lääne-Balkani riike, Islandit ja Türgit¹;
 - võttes arvesse oma 7. juuli 2010. aasta resolutsiooni Islandi Euroopa Liidu liikmeks astumise avalduse kohta²;
 - võttes arvesse ELi ja Islandi parlamentaarse ühiskomisjoni esimese koosoleku soovitusi, mis võeti vastu 2010. aasta oktoobris;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Island täidab Kopenhaageni kriteeriume ning ühinemisläbirääkimised Islandiga avati 27. juulil 2010. aastal pärast nõukogult heakskiidu saamist;
- B. arvestades, et sõelumise protsess algas 15. novembril 2010. aastal ja see peaks kestma 17. juunini 2011. aastal;
- C. arvestades, et iga riigi liikumine Euroopa Liidu liikmeks saamise suunas põhineb saavutustel, nagu on rõhutatud uuendatud konsensusel laiendamise küsimuses;

¹ ELT C 285 E, 21.10.2010, lk 47.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0278.

- D. arvestades, et Island teeb ELiga juba tihedat koostööd Euroopa Majanduspiirkonna (EMP), Schengeni lepingute ja Dublini määruse osalisena ning on seega juba vastu võtnud olulise osa õigustikust;
- E. arvestades, et Island aitab Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismi kaudu oluliselt kaasa Euroopa ühtekuuluvuse ja solidaarsuse tugevdamisele ning teeb ELiga koostööd rahuvalve- ja kriisiohjamisoperatsioonides,
- 1. tunneb heameelt Islandiga ühinemisläbirääkimiste alustamise üle 2010. aasta juulis; peab oluliseks luua vajalikud tingimused, et ühinemisprotsess Islandiga lõpule viia ja tagada selle ühinemise edukus;

Poliitilised kriteeriumid

- 2. tunneb heameelt väljavaate üle, et uueks ELi liikmesriigiks saab riik, millel on tugev demokraatlik traditsioon ja kodanikukultuur; rõhutab, et Islandi ühinemine ELiga tugevdab veelgi liidu rolli inimõiguste ja põhivabaduste edendaja ja kaitsjana kogu maailmas;
- 3. avaldab Islandile kiitust selle eest, et ta on edukalt kaitsnud inimõigusi ning taganud kõrgetasemelise koostöö inimõiguste kaitseks loodud rahvusvaheliste mehhanismidega;
- 4. avaldab toetust käimasolevale tööle õiguskeskkonna tugevdamiseks sõnavabaduse ja teabele juurdepääsu valdkonnas; tunneb sellega seoses heameelt Islandi moodsa meedia algatuse (Icelandic Modern Media Initiative) üle, mis võimaldab nii Islandil kui ka ELil end sõna- ja teabevabaduse õiguskaitset jõuliselt positsioneerida;
- 5. tunneb heameelt ELi ja Islandi parlamentaarse ühiskomisjoni loomise üle 2010. aasta oktoobris ning on veendunud, et kõnealune foorum aitab tõhustada Islandi parlamendi Alþingi ja Euroopa Parlamendi vahelist koostööd ühinemisprotsessis;
- 6. soovib Islandi ametivõimudel tungivalt ühtlustada ELi kodanike õigused seoses nende õigusega hääletada Islandi kohalikel valimistel;
- 7. täheldab suuri edusamme kohtusüsteemi sõltumatuse tugevdamisel ning tunneb heameelt meetmete üle, mida Islandi ametivõimud võtsid 2010. aasta mais, et käsitleda justiitsministri liialt domineerivat rolli kohtunike ametisse nimetamisel, samuti kohtusüsteemi käsitlevasse seadusesse tehtud muudatuste üle, mis tugevdavad kohtusüsteemi sõltumatust, ning rõhutab samal ajal kõnealuste meetmete täieliku rakendamise vajadust;
- 8. tunneb heameelt eriprokuratuuri tegevuse üle, samuti Islandi parlamendi poolt 2008. aasta detsembris pangandussüsteemi kokkuvarisemise põhjustanud protsesside uurimiseks ja analüüsimiseks loodud eriuurimiskomisjoni aruande üle ning edusammude üle, mida on tehtud Islandi pangandussüsteemi kokkuvarisemise poliitiliste, institutsiooniliste ja haldusalaste tagajärgede käsitlemisel, ning märgib samal ajal, et tema soovitude rakendamisega veel tegeletakse ja selle poole püüdlemiseks tuleb teha lakkamatuid jõupingutusi;

Majanduslikud kriteeriumid

9. tunneb heameelt asjaolu üle, et Island on üldiselt rahuldavalt täitnud oma Euroopa Majanduspiirkonna liikme kohustusi ning on edukalt tulnud toime pingelise konkurentsi ja turujõududega ELis;
10. märgib siiski, et EFTA tulemustabeli viimane aruanne näitas, et Islandi ülevõtmise puudujääk kasvas natuke ja ületas 1,3% juures 1%-list vahe-eesmärki, kuigi ülevõtmise viivitust vähendati;
11. tunneb heameelt kokkuleppe üle, mille Islandi, Madalmaade ja Ühendkuningriigi valitsuste esindajad saavutasid Icesave'i küsimuses, nimelt Ühendkuningriigis ja Madalmaades Landsbanki Íslands hf. harude hoiustajatele miinimumtagatiste maksimisega tekkinud kulude tagasimaksmise tagamisel; väljendab heameelt selle üle, et Islandi parlament kiitis kokkuleppe 17. veebruaril 2011. aastal kolmeneljandikulise häälteenamusega heaks; võtab teadmiseks Islandi presidendi otsuse panna kokkulepe rahvahääletusele ning loodab, et lõpetatakse rikkumismenetlus, mille EFTA järelevalveamet algatas Islandi valitsuse vastu 26. mail 2010. aastal;
12. tunneb heameelt asjaolu üle, et rahandussektori institutsiooniliste puudujääkidega on tegeletud ning on tehtud edusamme panganduse reguleeriva ja järelevalvealase tegevuse tugevdamisel, eelkõige finantsjärelevalve asutuse volituste osas;
13. tunneb heameelt selle üle, et Island esitas Euroopa Komisjonile oma esimese ühinemiseelse majandusprogrammi, mis on oluline samm ühinemiseelses etapis, ja loodab, et väljakuulutatud iga-aastane kahepoolne majandusalane dialoog tugevdab osapoolte vahelist koostööd;
14. ergutab Islandi ametivõime jätkama kapitalikontrollide liberaliseerimise strateegia väljatöötamist, mis on oluline nõue riigi ühinemisel Euroopa Liiduga;
15. tunneb heameelt Rahvusvahelise Valuutafondi reservkrediidi programmi hiljutise neljanda läbivaatamise üle, mille tulemused olid positiivsed ja milles tuakse esile Islandi eelarve konsolideerimise ja majanduse tugevdamise olulised suundumused, samuti asjaolu üle, et pärast seitsmes järjestikuses kvartalis esinenud langust väljus Islandi majandus surutisest ja reaalne sisemajanduse koguprodukt kasvas ajavahemikus juuli kuni september 2010 1,2% eelmise kvartaliga võrreldes;
16. toetab Islandi majanduse edasise mitmekesistamise poliitikat kui riigi pikaajaliseks majanduslikuks heaoluks vajalikku sammu; ergutab Islandi ametivõime arendama edasi turismivaldkonda, mida peetakse paljulubavaks pikemaajalise majanduskasvu sektoriks ning mille osakaal tootmises ja tööhõives on üldiselt suurenenud;
17. võtab teadmiseks Islandi seisukoha euroalaga liitumise suhtes, mida on võimalik saavutada pärast seda, kui Island on saanud ELi liikmeks ja täitnud kõik vajalikud tingimused;
18. tunneb muret Islandi tööpuuduse ja eelkõige noorte tööpuuduse kõrge taseme pärast, samuti majandus- ja finantskriisijärgse investeringute ja sisetarbimise vähenemise pärast, kuid võtab samal ajal teadmiseks paranemise märgid mõnes kõnealusel valdkonnas; märgib, et odav roheline energia ja roheline energia tehnoloogia, mida Island toodab, võiks olla olulisem tegur majanduse taaskäivitamisel;

19. avaldab Islandile kiitust suuremahuliste investeeringute eest haridusse ning teadus- ja arendustegevusse ning toetuse eest Lissaboni strateegiale ja selles osalemise eest, sealhulgas Islandi 2020. aasta strateegia vastuvõtmine, milles rõhutatakse hariduse ning teadus- ja arendustegevuse tähtsust ning esitatakse mõõdetavad eesmärgid;+

Võime täita liikmesusest tulenevaid kohustusi

20. märgib, et EMP liikmena täidab Island täielikult 10 läbirääkimispeatüki tingimused ja osaliselt 11 läbirääkimispeatüki tingimused; rõhutab, et Euroopa Majanduspiirkonna lepingu kohaste kohustuste täitmine Islandi poolt on ühinemisläbirääkimiste tähtis tingimus;
21. kutsub Islandit üles tõhustama ettevalmistusi ELi õigustikuga vastavuse saavutamiseks eelkõige valdkondades, mida EMP ei hõlma, ning tagama selle rakendamise ja jõustamise ühinemiskuupäevaks;
22. kutsub Islandit üles valmistuma ELi põllumajanduspoliitikas ja maaelu arengu poliitikas osalemiseks ning tõhustama eelkõige jõupingutusi, et seada sisse haldusstruktuurid, mis on vajalikud kõnealuste poliitikasuundade rakendamiseks ühinemiskuupäevaks; rõhutab siiski Islandi ökosüsteemi iseärasust ning ergutab komisjoni ja Islandi ametivõime leidma mõlemaid osapooli rahuldav kokkulepe, võttes arvesse Islandi keskkonna unikaalsust;
23. võttes arvesse asjaolu, et ühine kalanduspoliitika on praegu läbivaatamisel ning õigustikku võidakse enne Islandi ühinemist veel muuta, kutsub Islandit ja ELi üles lähenema kõnealusele läbirääkimiste peatükile konstruktiivselt, et jõuda mõlemaid osapooli rahuldava lahenduseeni kalavarude säästva majandamise ja kasutamise küsimuses;
24. märgib, et Island on näidanud häid tulemusi oma kalavarude majandamisel säästval viisil ja teaduslike hinnangute alusel;
25. kutsub Islandi ametivõime üles kohandama oma õigusakte vastavalt siseturu õigustikule asutamiseõiguse, teenuste osutamise vabaduse ja kapitali vaba liikumise osas kalanduse tootmis- ja töötlemissektoris;
26. kutsub Islandit üles jätkama ELi ja Norraga konstruktiivseid kõnelusi, et jõuda makrellivarude küsimuses kokkuleppele selliste realistlike ettepanekute alusel, mis kindlustavad varude tuleviku, kaitsevad ja säilitavad töökohad pelaagilise püügi sektoris ning tagavad pikaajalise ja jätkusuutliku kalanduse;
27. märgib, et Island võib anda väärtusliku panuse ELi poliitikavaldkondadesse tänu oma kogemusele taastuenergia valdkonnas, eelkõige geotermilise energia kasutamise, keskkonnakaitse ja niisuguste meetmete osas, mille eesmärk on tulla toime kliimamuutusega;
28. märgib siiski, et ELi ja Islandi vahel püsivad märkimisväärsed lahkarvamused mereelustiku haldamise, eriti vaalapüügiga seotud küsimustes; juhib tähelepanu asjaolule, et vaalapüügi keeld on ELi õigustiku osa, ning nõuab laiemat mõttevahetust vaalapüügi ja vaalatoodetega kauplemise lõpetamise teemal;

29. võtab teadmiseks asjaolu, et Island ei ole sõjaväeline riik ega tooda relvi; tunneb heameelt Islandi jätkuva toetuse üle ÜJKP tsiviiloperatsioonidele ning selle üle, et ta on saavutanud vastavuse suurema osa ÜVJP valdkonna deklaratsioonide ja otsustega;
30. tunneb heameelt asjaolu üle, et Islandi välispoliitika traditsioonid põhinevad rahvusvahelisel õigusel, inimõigustel, soolisel võrdõiguslikkusel ja arengukoostööl ning kaitsepoliitika kontseptsioon põhineb kodanikuväärtustel;

Piirkondlik koostöö

31. on seisukohal, et Islandi ühinemine ELiga suurendaks liidu väljavaateid täita Põhja-Euroopas ja Arktika piirkonnas aktiivsemat ja konstruktiivsemat rolli ning anda oma panus selle piirkonna mitmepoolsesse haldamisse ja jätkusuutlikesse poliitilistesse lahendustesse; peab positiivseks Islandi osalemist Põhjamaade Nõukogus ning ELi põhjamõõtmelise poliitikas, Barentsi Euroarktilises Nõukogus ja Arktika Nõukogus, mis on Arktika piirkonna peamine mitmepoolse koostöö foorum; usub, et Islandi ühinemine ELiga tugevdaks veelgi Euroopa esindatust Arktika Nõukogus;
32. rõhutab vajadust Euroopa Liidu tulemuslikuma ja kooskõlastatud Arktika-poliitika järele ning väljendab arvamust, et Islandi ühinemine ELiga tugevdaks liidu välispoliitika Põhja-Atlandi dimensiooni;

Avalik arvamus ja toetus laienemisele

33. innustab Islandi ametivõime laiendama ELiga ühinemise küsimuse avalikku arutelu, arvestades, et läbirääkimiste edukus eeldab kindlat pühendumist; avaldab Islandile kiitust avaliku veebisaidi eu.mfa.is loomise eest ning tunneb heameelt Islandi meedias peetavate arvukamate ja tasakaalustatumate arutelude üle ELi liikmesuse poolt- ja vastuargumentide teemal;
34. palub komisjonil anda Islandi ametivõimudele nende taotluse korral materiaalset ja tehnilist abi, et aidata neil suurendada ühinemisprotsessi läbipaistvust ja vastutustundlikkust ning anda oma panus kogu riiki hõlmava niisuguse põhjaliku ja laiaulatusliku kampaania korraldamisse, mis põhineb selgel, täpsel ja faktipõhisel teabel ELi liikmesuse tagajärgede kohta, nii et Islandi kodanikud saaksid eelseisval ühinemisreferendumil langetada teadliku otsuse;
35. loodab, et hoolimata erinevatest poliitilistest seisukohtadest võib teadlik avalik arvamus mõjutada positiivselt ka Islandi ametivõimude tegevust ELi liikmeks saamise osas;
36. on seisukohal, et väga tähtis on anda ELi kodanikele Islandi ühinemisega seotud tagajärgede kohta selget ja põhjalikku faktipõhist teavet; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegema selle nimel jõupingutusi ning peab sama oluliseks kodanike murede ja küsimuste ärakuulamist ja nendega tegelemist ning kodanike huvidele ja seisukohtadele reageerimist;

o
o o

37. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele

esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Alþingi esimehele ja Islandi valitsusele.